

Қарағанды медицина колледжі

Психология пәні

Тақырыбы: Фобия және оның түрлері

Орындаған: Қожанберлі Ақерке

ЖОСПАР:

1. Фобия дегеніміз не?
2. Фобия кімдерде пайда болады?
3. Фобия түрлері
4. Жас балалар фобиясы
5. Фобиядан емделудің жолы
6. Тапсырмалар

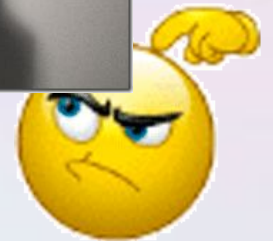

Фобия

Фобия дегеніміз не ?

Фобия (гр. *phobos* — қорқыныш) - небір жағдайларда қайта-қайта пайда болатын қорқыныш; бұл невроздың ығыр қылатын түрінің көрінісі. Белгілі бір жағдайда немесе белгілі бір заттың алдында кетпейтін үрей мен мазасыздануды байқайды, ауырулар өздерінің үрейлерінің ерсіз және дәлелсіз екенің жақсы сезеді, бірақ бұл күшті олар жеңе алмайды.

Фобия қай кезде пайда болады?

Фобиялар субъектіні белгілі бір (фобиялық) жағдайда билеп алатын вегетациялық дисфункциялардың астасатын (жүректің атқақтауы, ағыл-тегіл терлеу және т.б) нақты мазмұндағы барабар емес жабыспа қорқыныш сезімдері.

Фобиялар невроздар, психоздар және мидың органикалық аурулары кезінде болады. Невроздық фобиялар кезінде аурулар, әдетте, өз қорқыныштарын негізі жоқ екенін ұғынады, оларға өзін қинайтын субъективтік, бақылай алмайтын кінәраттар деп қарайды.

ФОБИЯ ЖЕКЕ ТҮРЛЕРІ ЕРЕКШЕ АТАЛАДЫ:

Агорафобия

кең көшелер
мен
алақтардан
қорқу

монофобия

- жалғыз
қалу үрейі,

нозофобия

ауырудан
қорқу,

клаустрофобия

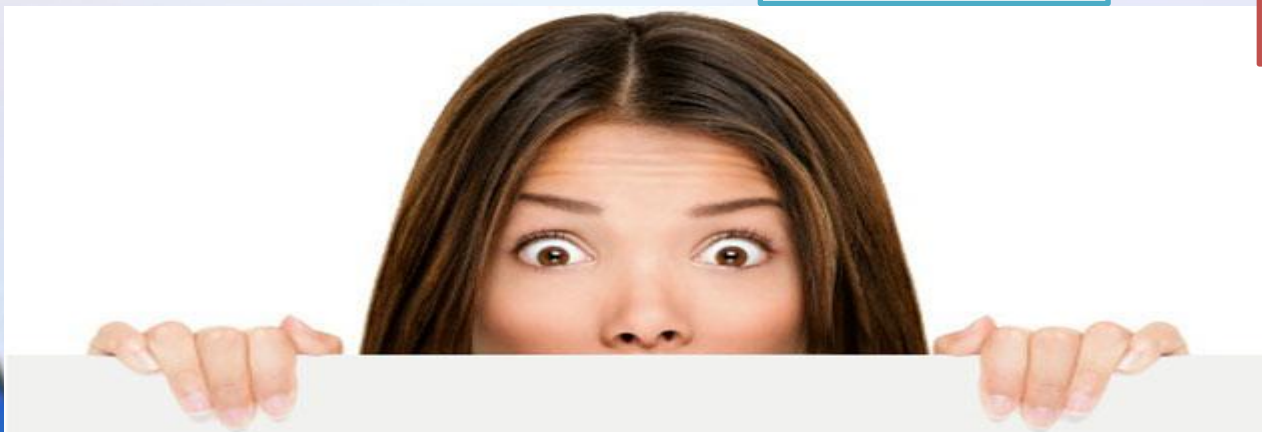
жабық бөлмеде
қалу үрейі;

антропофобия

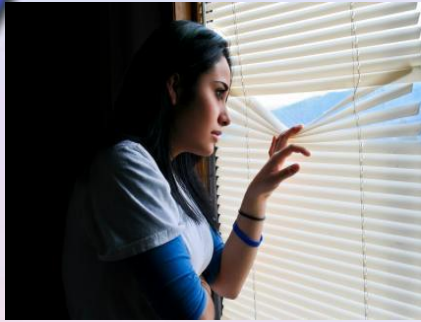
- көп
кісілерден
қорқу

эреитофобия

- қоғам
алдында
ұялу, қызару

АГОРОФОБИЯ

КЛАУСТРОФОБИЯ

МОНОФОБИЯ

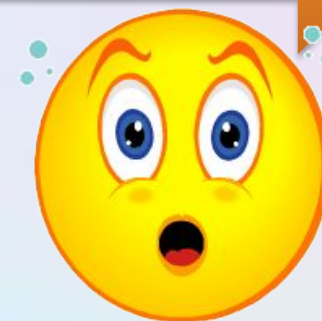
АНТРОПОФОБИЯ

НОЗОФОБИЯ

ЭРЕЙТРОФОБИЯ

Фобия сау адамда кездеседі ме?

**ФОБИЯ ЖАЛПЫ
МАЗАСЫЗДАНУ, ТАМЫРДЫҢ С
ОҒУЫ МЕН ДЕМНІҢ ҰЛҒАЮЫ,
БОЗҒЫЛТТАНУ НЕМЕСЕ ТЕЗ
ҚЫЗАРУ.**

**УАҚЫТША ТҰРАҚСЫЗ ФОБИЯ
КӨП ШАРШАҒАННАН НЕМЕСЕ
АУЫР ПСИХИКАЛЫҚ
ҚАТЕРДЕН КЕЙІН ДЕНІ САУ
АДАМДАРДА ДА БОЛАДЫ...**

ФОБИЯЛАР

Фобиялар (гр. *phobos* — қорқыныш) — субъектіні белгілі бір (фобиялық) жағдайда билеп алатын вегетациялық дисфункциялардың астасатын (жүректің атқақтауы, ағыл-тегіл терлеу және т.б) нақты мазмұндағы барабар емес жабыспа қорқыныш сезімдері.

Фобиялар невроздар, психоздар және мидың органикалық аурулары кезінде болады.

Невроздық фобиялар

Аурулар, әдетте, өз қорқыныштарын негізі жоқ екенін ұғынады, оларға өзін қинайтын субъективтік, бақылай алмайтын кінәраттар деп қарайды.

Фобиялардың:

- *мозофобиялар* (аурудан қорқу — *канцерофобиялар, кардиофобия және т. б.*),
- *социо-фобиялар* (жұрт алдында сөйлеуден қорқу, қызарып кетуден қорқу және т.б), кеңістіктен қорқу
- *клаустрофобия* — жабық үй-жайда болудан қорқу,
- *агарофобия* — ашық кеңістіктен қорқу және т.б. түрлері бар.

Үлкендерге
қарағанда **балаларда** фобия
жиі кездеседі, олар
кішкентай жануарлардан не
месе өткір заттардан, судан,
өлімнен т.б. қорқады.
Кейде жасөспірімде белгілі
бір әрекеттің түрінен
қорқыныш пайда болады,
мысалы, **тақта алдында**
жауап беру, көпшіліктің
алдына шығу т.б.

Өсе келе фобия ауыр түрі де
кездеседі, мысалы,
жұтыну қорқынышы
-•фагофобия немесе ес
ауысудан үрей.
Фобия жақын балалар өте
сезімтал болады.
Фобия шалдығуға *баларды*
түрлі қорқыту,
мектептегі қақтығыс,
отбасындағы жағдайлар
себепкер болады.

Фобиядан арылудын жолы?

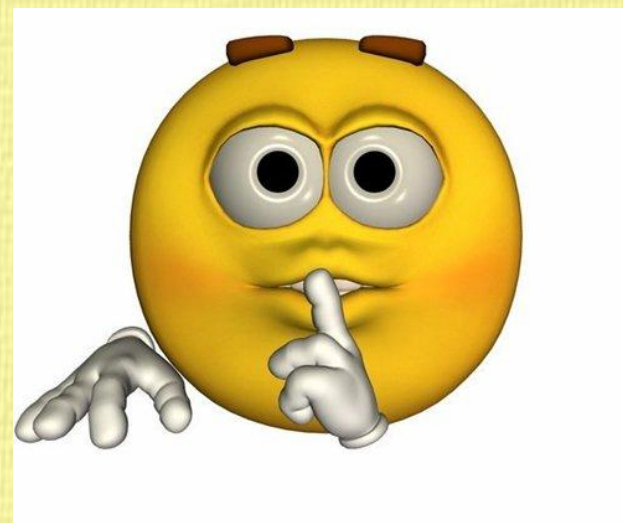
ЕГЕР ЕМДЕЛУШІ ӨЗ ҚОРҚЫНЫШТАРЫНЫҢ НЕГІЗСІЗДІГІН, АҚЫЛҒА СЫЙМАЙТЫНЫН СЫНИ ТҰРҒЫДАН АНЫҚ ҰҒЫНБАЙТЫН

Фобия емдеу неврозды емдеумен бірдей. Негізгі орын психотерапияға келеді, аяу тәртібі, жалпы шынықтыратын және жұбататын шаралар. Кейбір кездерде пайдалы: ортаны өзгерту, санаториялық жағдайда болу және арнайы депрессантық дәрілерді ішу андаксин, аминазин т.б.

ДҮНИЕСІ ЕНЖАР, ВЕГЕТАЦИЯЛЫҚ ОРНЫҚТЫЛЫҒЫ КЕМ АДАМДАРДА КӨБІРЕК БАЙҚАЛАДЫ. БІЛІКТІ ПСИХОТЕРАПЕВТІК ШАРАЛАР АРҚЫЛЫ МҰНДАЙ КІНӘРАТТАРДАН КӨБІНЕ АРЫЛТУҒА БОЛАДЫ.

ТАПСЫРМАЛАР

№1 тапсырма. Графикалық диктант

небір жағдайларда қайта-қайта пайда болатын қорқыныш

Фобия емдеу аяу тәртібі, емдеумен бірдей. Негізгі орын психотерапияға келеді, шаралар

Аурулар, әдетте, өз қорқыныштарын ұғынады, оларға өзін қинайтын деп қарайды

Уақытша тұрақсыз фобия көп шаршағаннан немесе ауыр психикалық қатерден кейін болады...

объектіні белгілі бір (фобиялық) жағдайда билеп алатын астасатын (жүректің атқақтауы, ағыл-тегіл терлеу және т.б) нақты мазмұндағы барабар емес жабыспа қорқыныш сезімдері

№2 тапсырма. Сөйлемдерді сәйкестендір

Агорафобия

Монофобия

Нозофобия

Клаустрофобия

Эрейтофобия

Антропофобия

АУЫРУДАН ҚОРҚУ

КЕҢ КӨШЕЛЕР МЕН АЛАҚДАРДАН ҚОРҚУ

ҚОҒАМ АЛДЫНДА ҰЯЛУ, ҚЫЗАРУ

- ЖАЛҒЫЗ ҚАЛУ ҮРЕЙІ

ЖАБЫҚ БӨЛМЕДЕ
ҚАЛУ ҮРЕЙІ

№3 тапсырма. Суреттерді сәйкестендір

0,03%

МОНОФОБИЯ

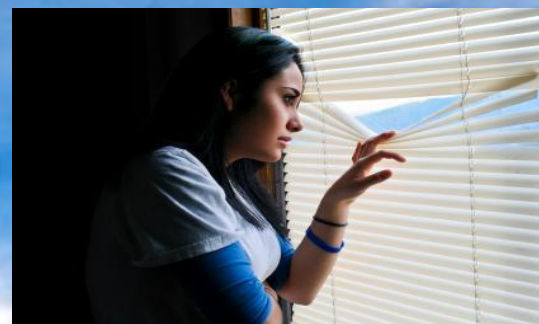
АГОРОФОБИЯ

ЭРЕЙТРОФОБИЯ

АНТРОПОФОБИЯ

НОЗОФОБИЯ

КЛАУСТРОФОБИЯ

№4. «ИӘ» немесе «ЖОҚ»

Фобия кезінде белгілі бір жағдайда немесе белгілі бір заттың алдында кетпейтін үрей мен мазасыздануды байқайды, ауырулар өздерінің үрейлерінің ерсіз және дәлелсіз екенің жақсы сезеді, бірақ бұл күшті олар жеңе алмайды.

ИӘ

Фобия емдеу апатияны емдеумен бірдей.

ЖОҚ

Үлкендерге қарағанда балаларда фобия жиі кездеседі, олар кішкентай жануарлардан немесе өткір заттардан, судан, өлімнен т.б. қорқады.

ИӘ

78%

• сотцо-фобиялар (жұрт алдында сөйлеуден қорқу, қызарып кетуден қорқу және т.б), кеңістіктен қорқу

ИӘ

Аурулар, әдетте, өз қорқыныштарын бар екенін ұғынады, оларға өзін қинайтын субъективтік, бақылай алмайтын кінәраттар деп қарайды.

ЖОҚ

Фобиялар невроздар, психоздар және мидың органикалық аурулары кезінде болады.

ИӘ